

B2-páholy

„A Contergan nevű gyógyszert 1957-ben dobta piacra a német Grünenthal cég. A recept nélkül kapható készítmény nyugtató hatással bírt, valamint enyhítette a fejfájást és a hányingert is. Mindemiat a gyártó a kismamáknak kifejezetten ajánlotta is a Contergant. A gyógyszer hamar népszerű lett, külföldi piacokra is szállították Thalidomide néven (a gyógyszer hatóanyaga a thalidomid, innen eredt a név). 1958 második felétől viszont kirobbant a botrány.

A megszületett babák között korábban nem látott mértékben nőtt a végtag nélkül vagy csak sorvadtt végtagokkal születettek száma, valamint a halva születések száma is emelkedett. Ezen kívül érzékszervi károsodást is tapasztaltak. Első lépésben csak vénykötelessé tették a gyógyszert, majd miután egy kutatóorvos (Widukid Lenz) egyértelműen kimutatta a thalidomid és a születési rendellenességek közötti összefüggést, betiltották a Contergant. Lényegében a thalidomid a magzatban az új erek fejlődését, kialakulását akadályozta meg. A Contergan-bébiák száma tíz- és húszezer közé tehető.” (l. h. Wikipédia, rendkívül magyartalanul megfogalmazott, de talán épp ezért megbízható szócikk...)

Az idők során, talán említettem már, profi háttértévés lettem. Filmeket, híradókat, vitaműsorokat vagyok képes végignézni munka közben (tíz ujjal, vakon gépelek...), miközben teljességgel koncentrálok arra, ami a laptopomon, asztali gépemen alakul. Most mégis elvonja valami a figyelmem. A Classicán, ami egy német komolyzenei csatorna, és amelynek az előfizetését a feleségemtől kaptam meg karácsonyra (a Fishing & Hunting csatornával egyetemben, melyek közül csak a fishinghez van gyomrom...), egy furcsa férfi énekel, még nem tudom, mi a furcsa benne, de rá fogok jönni, az elhangzó mű a Winterreise Schuberttől, Daniel Barenboim vezényli a Berlini Filharmonikusokat. De ki lehet ez a zseniálisan jó bariton, és miért tűnik nekem furcsának a megjelenése? Azután rádöbbenek, hogy énekesem nem áll a mikrofon mögött, hanem – ül. Ami különös. Arca nyugodt, hangja kongeniális a szólamához, de valami furcsa, valami furcsa van benne az ülésen kívül is.

Amikor vége a darabnak, csak akkor tágít nagyobb totálra a kamera, a bariton meglepetésemre egy növésben visszamaradt kis emberke (aki azért ült a magas széken, hogy látszódjék), keze két kis korcs, zakója mellett söprögetnek. Hiszen ez törpe, csúszik bele a tudatomba a mondat, amit el is szégyellek. Bár nem mondhatom, hogy óriás, noha a teljesítménye azzá tette tudatomban, hiszen ennek ellenére is irónia, netán gúny lenne a végső kicsengése a szónak. De hát, hogyan lehet egy törpét máshogy hívni, még akkor is, ha a világ egyik híres bassz-baritonja, mint hogy törpe? A fene egye meg, hogy nekünk nincsenek természetes nyelvi eszközeink az ilyen fejlődésbeli anomáliákra!

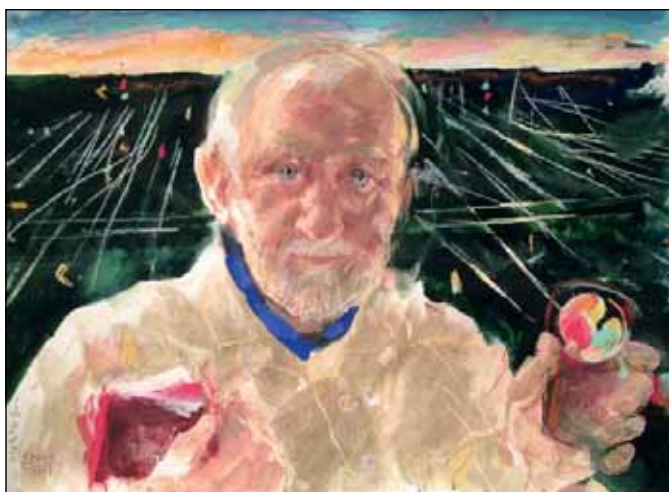
Az embert, ezt a remek művészt Thomas Quasthoffnak hívják. Utánanézek. 1959. november 9-én született. Thalidomid által okozott születési rendellenességgel látta meg a napvilágot, 1,24 m magasságig vitte (4' 4 ³/₄"), és mindehhez phocomelia, „fóka-végtag” csatlakozik.

Az ember ilyen adottságokkal feladja, legrosszabb esetben öngyilkos lesz. Vagy elmegy egy rossz cirkuszba vidámságot mímelő boldogtalan, rossz bohócnak. A fiatal Thomas zenei pályán próbálkozott mégis – az egyetlen, zeneszerszám nélkül megszólaltatható zenei eszköz a hang –, de fizikai lehetetlenségei miatt (nem tudott például zongorázni) Hannoverben eltanácsolták a zenei pályáról. Most ugorjunk egy nagyot! Előbb Dietrich Fischer-Dieskau karolja fel, amikor megnyeri az ARD nemzetközi zenei versenyt Münchenben, 1995-ben Oregon Bach Fesztivál és Helmuth Rilling; 1998-ban

Krzysztof Penderecki Credo Bach Fesztivál világpremierje egyik szólistája, Grammy díj... Ugorjunk...! A 2006–2007-es koncertszezonzonban Quasthoff egyike a Carnegie Hall „Perspektívák” művészeinek. A sok egyébegeyeknek mindenki nézzen utána kedvére. S amit hozzátennék: ekkora és ennyire sikeres életművet egészséges fizikummal sem képes akárki végigcsinálni, kerek egészre kialakítani. De hát, mi is az egészséges fizikum – önmagában? És milyen kell legyen az egészséges fizikum és az erős, elszánt lélek kapcsolata? Számomra emblematicusá vált ez a kis-nagy ember, olyannyira, hogy amikor a közönség sorozatosan állt fel a koncert végi tapshoz a képernyőn, én is föltápáskodtam a fotelomból, és állva tapsoltam meg a kiváló bassz-bariton énekest. De nemcsak őt tapsoltam – megtapsoltam az emberi méltóság ekkor láthatott himnuszát, ami a képernyőről áradt felém. És igen, himnusz alatt az embernek illik felállnia, már csak a maga megbecsülése okán is...

Zalán Tibor

A tavalyi s az idei Napút Hetedhét-díjasok: Bognár Antal és Kovács katáng Ferenc – elkészültek Szokos Iván díjportréi

